

TK.0000055629

CẨM NANG NGHIỆP VỤ XUẤT NHẬP KHẨU

**QUY TRÌNH XÁC ĐỊNH
TRỊ GIÁ HẢI QUAN
HÀNG HÓA XUẤT KHẨU
NHẬP KHẨU 2014**

SUYỀN
LIÊU

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

THÙY LINH - VIỆT TRINH

(Sưu tầm và hệ thống hóa)

**CẨM NANG NGHIỆP VỤ XUẤT NHẬP KHẨU
QUY TRÌNH XÁC ĐỊNH TRỊ GIÁ HẢI QUAN
HÀNG HÓA XUẤT KHẨU - NHẬP KHẨU
NĂM 2014**

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

LỜI NÓI ĐẦU

Trong những năm gần đây, với xu thế toàn cầu hóa, nền kinh tế Việt Nam thật sự mở cửa, hòa nhập vào nền kinh tế khu vực và thế giới. Hoạt động ngoại thương nói chung và hoạt động xuất nhập khẩu nói riêng đã ngày càng phát triển và đóng vai trò quan trọng trong việc tăng trưởng kinh tế của Việt Nam. Để tạo thông thoáng cho doanh nghiệp, các thủ tục hải quan của Việt Nam cũng ngày càng hoàn thiện: đơn giản và rút ngắn thời gian, bước đầu thực hiện được thủ tục hải quan điện tử... Chính Phủ - Bộ Tài Chính cũng không ngừng ban hành các quy định pháp luật có liên quan về lĩnh vực trên như: **TT 09/2014/TT-BCT ngày 24-02-2014** Quy định việc nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan năm 2014 và năm 2015 với thuế suất thuế nhập khẩu 0% đối với hàng hóa có xuất xứ từ Campuchia; **TT 29/2014/TT-BTC ngày 26-02-2014** sửa đổi Thông tư 205/2010/TT-BTC hướng dẫn Nghị định 40/2007/NĐ-CP quy định xác định trị giá hải quan đối với hàng hóa xuất, nhập khẩu; **TT 04/2014/TT-BCT ngày 27-01-2014** hướng dẫn Nghị định 187/2013/NĐ-CP hướng dẫn Luật Thương mại về hoạt động mua bán hàng hóa quốc tế và hoạt động đại lý mua, bán, gia công và quá cảnh hàng hóa với nước ngoài; **TT 05/2014/TT-BCT ngày 19-02-2014** quy định về hoạt động tạm nhập, tái xuất, tạm xuất, tái nhập, chuyển khẩu hàng hóa; **TT 15/2014/TT-BTC ngày 19-02-2014** hướng dẫn xử lý hàng hóa tồn đọng trong khu vực giám sát hải quan; **TT 13/2014/TT-BTC ngày 24-01-2014** quy định thủ tục hải quan đối với hàng hóa gia công với thương nhân nước ngoài

Nhằm tăng cường kiến thức, kỹ năng, nghiệp vụ căn bản, cần thiết cho những người đang và sẽ làm công tác xuất nhập khẩu, Nhà xuất bản Tài chính cho xuất bản cuốn sách **“CẨM NANG NGHIỆP VỤ XUẤT NHẬP KHẨU - QUY TRÌNH XÁC ĐỊNH TRỊ GIÁ HẢI QUAN HÀNG HÓA XUẤT KHẨU - NHẬP KHẨU NĂM 2014”**

Nội dung cuốn sách gồm các phần:

Phần thứ nhất. Hướng dẫn thanh toán quốc tế trong kinh doanh

Phần thứ hai. Văn bản pháp luật mới nhất về xuất nhập khẩu, hoạt động mua bán, đại lý, gia công hàng hóa quốc tế

Phần thứ ba. Văn bản pháp luật mới nhất về thủ tục hải quan, xác định giá trị hải quan

Phần thứ tư. Quy định việc nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan năm 2014 và năm 2015

Phần thứ năm. Hướng dẫn trình tự xử phạt vi phạm hành chính, giải quyết khiếu nại các quyết định hành chính liên quan đến việc xử phạt vi phạm hành chính trong ngành hải quan

Phần thứ sáu. Hướng dẫn sử dụng incoterm® 2010

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách đến cùng bạn đọc

NHÀ XUẤT BẢN

Phần thứ nhất.

HƯỚNG DẪN THANH TOÁN QUỐC TẾ TRONG KINH DOANH

Trong kinh doanh ngày nay, thanh toán quốc tế đang ngày trở nên phổ biến. Những phương thức thanh toán truyền thống như tiền mặt đã dần được thay thế bằng những phương thức thanh toán hiện đại hơn, nhanh chóng hơn. Yêu cầu đặt ra đối với các doanh nghiệp là cần có kiến thức vững chắc về phương thức thanh toán quốc tế nhất định được áp dụng trong từng lần giao thương.

I. PHƯƠNG THỨC CHUYỂN TIỀN:

Khi có một khách hàng (người trả tiền) yêu cầu ngân hàng phục vụ mình chuyển một số tiền nhất định cho một người khác (người thụ hưởng) ở một địa điểm nhất định thì gọi là chuyển tiền của ngân hàng.

Để thực hiện việc chuyển tiền thì ngân hàng chuyển tiền phải thông qua đại lý của mình ở nước người thụ hưởng.

Phương thức chuyển tiền có thể thực hiện bằng cách:

- *Chuyển tiền bằng điện:*

+ Chuyển tiền bằng điện T/T (Telegraphic Transfer)

+ Chuyển tiền bằng điện có bồi hoàn TTR (Telegraphic Transfer Reimbursement) thường được sử dụng trong thanh toán L/C. Đây là hình thức điện hối, nhưng nếu người hưởng lợi thực hiện không đúng các điều khoản của hợp đồng mua bán hoặc khi có sự không phù hợp giữa chứng từ và hàng hóa thực hiện thì ngân hàng trả tiền phải hoàn lại cho ngân hàng chuyển tiền số tiền đã trả cho người thụ hưởng khi nhận được yêu cầu của ngân hàng chuyển tiền.

- *Chuyển tiền bằng thư*

Hai cách chuyển tiền trên chỉ khác nhau ở chỗ là: chuyển tiền bằng điện nhanh hơn chuyển tiền bằng thư, nhưng chi phí chuyển tiền bằng điện cao hơn.

- *Chuyển tiền điện tử (Electronic Transfer - E/T):* chuyển tiền thông qua hệ thống mạng vi tính với tốc độ cực nhanh,

Tiền chuyển đi có thể là tiền của nước người thụ hưởng hoặc là tiền của nước người trả hoặc là tiền của nước thứ ba. Nếu là tiền của nước người thụ hưởng và tiền của nước thứ ba thì gọi là thanh toán bằng ngoại tệ. Trong trường hợp thanh toán bằng ngoại tệ thì người chuyển tiền phải mua ngoại tệ theo tỷ giá hối đoái của nước đó.

Phương thức chuyển tiền ít được sử dụng trong thanh toán thương mại quốc tế. Nó được sử dụng chủ yếu trong thanh toán phi mậu dịch, cũng như các dịch vụ có liên quan đến xuất nhập khẩu hàng hóa như cước vận tải, bảo hiểm, bồi thường...

Quy trình thanh toán bằng chuyển tiền:

- 1) Người xuất khẩu chuyển giao hàng và bộ chứng từ hàng hóa cho người nhập khẩu
- 2) Người nhập khẩu sau khi kiểm tra hàng hóa (hoặc bộ chứng từ hàng hóa), nếu thấy phù hợp yêu cầu theo thỏa thuận đôi bên, lập thủ tục chuyển tiền gửi ngân hàng phục vụ mình
- 3) Ngân hàng chuyển tiền lập thủ tục chuyển tiền qua ngân hàng đại lý (hoặc chi nhánh) - ngân hàng trả tiền
- 4) Ngân hàng trả tiền thanh toán tiền cho người thụ hưởng

II. PHƯƠNG THỨC NHỜ THU:

Người xuất khẩu sau khi hoàn thành nhiệm vụ xuất chuyển hàng hóa cho người nhập khẩu thì ủy thác cho ngân hàng phục vụ mình thu hộ số tiền ở người nhập khẩu trên cơ sở hối phiếu do mình lập ra.

Các thành phần chủ yếu tham gia phương thức thanh toán nhờ thu:

- Người xuất khẩu
- Ngân hàng phục vụ người xuất khẩu
- Ngân hàng đại lý của ngân hàng phục vụ người xuất khẩu (đó là ngân hàng quốc gia của người nhập khẩu)
- Người nhập khẩu

Phương thức nhờ thu

Có hai phương thức nhờ thu:

- Nhờ thu trơn
- Nhờ thu kèm chứng từ

Phương thức nhờ thu hối phiếu trơn

Phương thức nhờ thu hối phiếu trơn (Clean Collection) là phương thức nhờ thu trong đó người xuất khẩu ủy thác cho ngân hàng thu hộ tiền từ người nhập khẩu căn cứ vào hối phiếu do mình lập ra còn chứng từ hàng hóa thì gửi thẳng cho người nhập khẩu, không gửi cho ngân hàng.

- 1) Người xuất khẩu giao hàng và bộ chứng từ hàng hóa cho người nhập khẩu
- 2) Người xuất khẩu lập hối phiếu và ủy thác cho ngân hàng thu hộ tiền từ người nhập khẩu
- 3) Ngân hàng nhận ủy thác chuyển hối phiếu cho ngân hàng đại lý để thông báo cho người nhập khẩu biết
- 4) Ngân hàng thông báo chuyển hối phiếu cho người nhập khẩu để yêu cầu chấp nhận hay thanh toán.
- 5) Người xuất khẩu thông báo đồng ý trả tiền hay từ chối thanh toán
- 6) Ngân hàng đại lý trích tiền từ tài khoản của người nhập khẩu chuyển sang ngân hàng ủy thác thu để ghi có cho người xuất khẩu trong trường hợp người nhập khẩu đồng ý trả tiền hoặc thông báo cho ngân hàng ủy thác thu biết trong trường hợp người nhập khẩu từ chối trả tiền.
- 7) Ngân hàng ủy thác thu ghi có và báo có cho người xuất khẩu hoặc thông báo cho người xuất khẩu biết việc người nhập khẩu từ chối trả tiền

Nhận xét: Trong phương thức nhờ thu hối phiếu trơn ngân hàng chỉ đóng vai trò trung gian trong thanh toán bởi vì bộ chứng từ hàng hóa đã giao cho người nhập khẩu nên ngân hàng đại lý không thể khống chế người nhập khẩu được.

Phương thức nhờ thu trơn không đảm bảo quyền lợi của bên bán, vì việc nhận hàng và việc thanh toán không ràng buộc nhau. Người mua có thể nhận hàng rồi mà không chịu trả tiền hoặc chậm trễ trong thanh toán. Ngân hàng chỉ làm trung gian đơn thuần thu được tiền hay không Ngân hàng cũng thu phí, Ngân hàng không chịu trách nhiệm nếu bên nhập khẩu không thanh toán. Vì vậy nếu là người xuất khẩu ta chỉ nên sử dụng phương thức này trong những trường hợp tín nhiệm hoàn toàn bên nhập khẩu, giá trị hàng hóa nhỏ, thăm dò thị trường, hàng hóa ứ đọng khó tiêu thụ...

Phương thức nhờ thu kèm chứng từ

Nhờ thu hối phiếu kèm chứng từ (Documentary Collection) là phương thức nhờ thu trong đó người xuất khẩu sau khi đã hoàn thành nghĩa vụ giao hàng hay cung ứng dịch vụ tiến hành ủy thác cho ngân hàng phục vụ mình thu hộ tiền ở người nhập khẩu không chỉ căn cứ vào hối phiếu mà còn căn cứ vào bộ chứng từ hàng hóa gửi kèm theo với điều kiện nếu người nhập khẩu thanh toán hoặc chấp nhận thanh toán thì ngân hàng mới trao bộ chứng từ cho người nhập khẩu nhận hàng hóa.

1) Người xuất khẩu giao hàng cho người nhập khẩu nhưng không giao bộ chứng từ hàng hóa

2) Người xuất khẩu gửi hối phiếu và bộ chứng từ hàng hóa đến ngân hàng nhận ủy thác để nhờ thu hộ tiền ở người nhập khẩu

3) Ngân hàng nhận ủy thác chuyển hối phiếu và bộ chứng từ sang ngân hàng đại lý để thông báo cho người nhập khẩu

4) Ngân hàng đại lý chuyển hối phiếu chấp nhận đến người nhập khẩu yêu cầu trả tiền hoặc chấp nhận trả tiền

5) Người nhập khẩu thông báo đồng ý hay từ chối trả tiền

6) Ngân hàng đại lý trích tài khoản người nhập khẩu chuyển tiền sang cho ngân hàng nhận ủy thác thu để ghi có cho người xuất khẩu hoặc là thông báo việc từ chối trả tiền của người nhập khẩu

7) Ngân hàng nhận ủy thác báo có hoặc là thông báo việc từ chối trả tiền cho người xuất khẩu

Nhận xét: Trong phương thức nhờ thu hối phiếu kèm chứng từ, người xuất khẩu ngoài việc ủy thác cho ngân hàng thu tiền mà còn nhờ ngân hàng thông qua việc khống chế bộ chứng từ hàng hóa để buộc người nhập khẩu phải trả tiền hoặc chấp nhận trả tiền. Nhờ vậy phương thức này đảm bảo khả năng thu tiền hơn phương thức chuyển tiền và nhờ thu hối phiếu trơn. Đã có sự ràng buộc chặt chẽ giữa việc thanh toán tiền và việc nhận hàng của bên mua. Tuy nhiên việc bên mua có nhận hàng và thanh toán hay không vẫn tùy thuộc vào thiện chí của người mua, như vậy quyền lợi của bên bán vẫn chưa được bảo đảm

Những vấn đề cần lưu ý khi áp dụng phương thức thanh toán nhờ thu:

Khi áp dụng phương thức thanh toán này các bên liên quan sẽ tuân theo qui tắc thống nhất về nhờ thu URC (Uniform Rule for Collection) Theo URC 522 để tiến hành phương thức thanh toán nhờ thu bên bán phải lập chỉ thị nhờ thu (Collection Instruction) gửi cho ngân hàng ủy thác. Các ngân hàng tham gia nghiệp vụ nhờ thu chỉ được thực hiện theo đúng chỉ thị, với nội dung phù hợp qui định URC được dẫn chiếu. Chỉ thị nhờ thu là văn

bản pháp lý điều chỉnh quan hệ giữa Ngân hàng với bên nhờ thu.

Nội dung chỉ thị nhờ thu gồm có:

- Chi tiết về ngân hàng gửi nhờ thu: Tên địa chỉ, điện tín, swift, số điện thoại, số fax và số tham chiếu chứng từ.
- Chi tiết về người ủy nhiệm: tên, địa chỉ, điện tín, swift....
- Chi tiết về người trả tiền: Tên, địa chỉ, điện tín, swift....
- Số tiền và loại tiền nhờ thu.
- Danh mục chứng từ, số lượng từng loại chứng từ đính kèm.
- Phí nhờ thu.
- Lãi suất, kỳ hạn, cơ sở tính lãi.
- Phương thức thanh toán và hình thức thông báo trả tiền.
- Các chỉ thị trong trường hợp từ chối thanh toán, từ chối chấp nhận hoặc sự mâu thuẫn giữa các chỉ thị.

III. PHƯƠNG THỨC GIAO CHỨNG TỪ TRẢ TIỀN: COD & CAD

CAD Cash against documents, hay COD: Cash on delivery là phương thức thanh toán trong đó tổ chức nhập khẩu dựa trên cơ sở hợp đồng ngoại thương sẽ yêu cầu ngân hàng mở một tài khoản tín thác (Trust account) để thanh toán tiền cho tổ chức xuất khẩu sau khi xuất trình đầy đủ chứng từ theo thỏa thuận.

Quy trình thanh toán

- Nhà nhập khẩu yêu cầu ngân hàng mở cho mình một tài khoản tín thác, số dư tài khoản bằng 100% trị giá hợp đồng và nó được dùng để thanh toán cho nhà xuất khẩu, theo đúng bản ghi nhớ (Memorandum) thỏa thuận giữa nhà nhập khẩu và ngân hàng.

- Ngân hàng thông báo cho nhà xuất khẩu biết.
- Nhà xuất khẩu giao hàng cho người nhập khẩu theo đúng thỏa thuận trong hợp đồng.
- Nhà xuất khẩu lập chứng từ xuất trình cho ngân hàng.
- Ngân hàng kiểm tra chứng từ, đối chiếu với bản ghi nhớ, nếu phù hợp thì thanh toán cho nhà xuất khẩu.
- Ngân hàng chuyển bộ chứng từ cho nhà nhập khẩu và quyết toán tài khoản tín thác.

Nhận xét:

**** Phương thức này được áp dụng trong trường hợp:***

Nhà nhập khẩu và nhà xuất khẩu phải tin tưởng nhau.

Hàng hóa thuộc loại khan hiếm

Nhà nhập khẩu phải có đại diện bên nước nhà xuất khẩu vì trong bộ chứng từ mà nhà nhập khẩu yêu cầu nhà xuất khẩu xuất trình có giấy chứng nhận của đại diện người mua về việc giao hàng hóa

**** Ưu điểm của phương thức giao chứng từ trả tiền:***

- Thủ tục thanh toán đơn giản.
- Chuyển từ ngân hàng phục vụ người mua qua người bán nhanh.
- Người bán thanh toán bằng phương thức này rất có lợi: giao hàng xong là được tiền ngay, Bộ chứng từ xuất trình giản đơn.